

מועד קטן יב. (תחילת הדף) עד יב: (משנה)

ביאורים

בשולי נכרים: חכמים אסרו לאכול מאכל שבישלו גוי, גם כאשר אין במאכל כל תערובת של איסור, ואפילו אם נתבשל בכלי כשר של ישראל. סיבת האיסור היא "כדי להתרחק מהגויים שלא יתערבו בהם ישראל ויבואו לידי חתנות", או "כדי שלא יהיה ישראל רגיל אצל הגוי במאכל ובמשתה ויאכילנו דבר טמא". איסור זה חל רק על דברים שלא אוכלים אותם חיים, ורק על מאכלים חשובים ("עולה על שולחן מלכים").

יהודי שנתן מלאכה (לפני שבת) לנכרי בקבלנות

כשהמקום בקרבת יישוב יהודי: אסור להניח לו לעבוד בשבת. (כי יחשדו שנתן לו את העבודה בשבת)
כשהמקום רחוק מיישוב יהודי: מותר להניח לו לעבוד בשבת.

נתינת מלאכה לגוי בחוה"מ - על מנת שיעשה לאחר המועד

מותר (בתנאי שלא ימדוד/ישקול/ימנה כדרך שעושה בחול).

במקרים הבאים יש להחמיר:
 1. אדם חשוב.
 2. כשהיהודי סייע בעבודתו.
 3. בחוה"מ (כיוון שאנשים יכולים להגיע ולראות).

דיני בהמה

דין הרבעת בהמה בחוה"מ

ת"ק: אסור (כי זה נחשב לעשיית מלאכה).

ר' יהודה: חמורה שתבעה – מותר (כדי שלא תצטנן).

שאר בהמות שתבעו – מכניסין למקום בהמות (וירבעו מעצמן).

זיבול באמצעות בהמה בשבת/יו"ט/חוה"מ

- אסור אפילו לסייע לבהמה להיכנס כדי שתזבל.
- אם הבהמה באה מעצמה – מותר.

משנה

המקרה

התחיל להכין יין מענבים ולפתע:
 1. נהיה אבל (ואסור במלאכה)
 2. אירעו אונס - והגיע חוה"מ (ואסור במלאכה)

הדין

ר' יהודה: יכסה את הבור בנסרים (כדי שהיין לא יחמיץ) - וימשיך אחרי חוה"מ.
ר' יוסי: יגמור את כל העבודה הנדרשת.

א. המשנה חזרה על דין דומה שהופיע במשנה הקודמת כיוון שיש פחות ניזוק משמן.

ב. הלכה כר' יוסי שכשהתירו דבר אבד התירוהו לגמרי (ואין צורך לעשות בו שינוי).

ברייתות

דבר האבד

תלוש מהקרקע:

מותר (אפילו אם רק מקצתו אבוד).

מחובר לקרקע:

ר' יוסי: אסור. (אפילו אם כולו אבוד)

חכמים (וכן ההלכה): מותר.

ואם אין לו מה לאכול מותר.

כללים בהלכות חוה"מ

1. אין ללמוד הלכה במקרה מסויים ממקרה אחר. (כמו בהלכות כותים)

2. יש מלאכות שאסור אבל פטור, ויש שמותרות לכתחילה (כהלכות שבת).

התנאים נחלקו האם מותר להערים.
 (לעשות הרבה ולומר שזה לצורך המועד, אך מתכוין שיישאר לו לאחר המועד)

טחינה, קציצת עצים, הכנת שיכר
 מותרת רק אם עושה לצורך המועד (ואם נשאר לו - מותר להשתמש לאחר המועד)

פעולה שיש לה תוצאה נלווית קרובה המועילה לחוה"מ
מותרת

פעולה שיש לה תוצאה נלווית רחוקה המועילה לחוה"מ
רב: מותרת.
אביי: יש לקלל מי שעושה זאת.

תוצאה נלווית קרובה

- עקירת פשתן – ראוי לכסות בו מאכל במועד.
- חתיכת כשות – ראוי לעשיית שיכר.
- עקירת שומשומים – מהגרעינים עושים שמן.

תוצאה נלווית רחוקה

- עקירת דקל בשביל להכין ממנו נסורת.

דינים שונים

שירין/נזמים/טבעות: מותר לטלטלם (הם כלי שמלאכתו לאיסור שמותר לטלטלו לצורך גופו או מקומו).

מים שחיים גוי: אין בו משום בישולי נכרים. (כיוון שנאכל חי)

ר' אמי: אדם חשוב צריך להחמיר על עצמו בדינים אלו.